

Leidraad voor Europees aanbesteden

Wat, wie, waarom, wanneer & hoe over Europees Aanbesteden

Wat

Een Europese aanbesteding is een aankoop volgens Europese richtlijnen die Europese overheden verplicht om overheidsopdrachten boven een bepaald bedrag uit te schrijven via de procedure van een Europese aanbesteding.

Wie

Deze verplichting geldt voor:

- de nationale overheid (centrale overheid)
- gemeenten, provincies en waterschappen (decentrale overheid)
- publiekrechtelijke instellingen (onderwijsinstellingen, ZBO's, zorginstellingen)
- water- en energievoorziening, vervoer etc (speciale sectoren)

Onder een publiekrechtelijke instelling wordt verstaan de instelling die

- rechtspersoonlijkheid bezitten en
- zijn opgericht met het specifieke doel te voorzien in behoeften van algemeen belang die geen industrieel of commercieel karakter dragen en
- aan één of meerdere van de volgende criteria voldoet:
  - de instelling wordt voor meer dan 50% door een aanbestedende dienst gefinancierd;
  - het beheer van de instelling is aan het toezicht van een aanbestedende dienst onderworpen;
  - de meerderheid van haar directie, raad van bestuur of raad van toezicht is door een andere aanbestedende dienst benoemd.

- verenigingen of samenwerkingsverbanden die gevormd zijn door de hierboven genoemde diensten, instellingen of lichamen.

Een vertaling van de definities voor publiekrechtelijke instelling brengt met zich mee dat:

Alle onderwijsinstellingen en daaraan gerelateerde instellingen als begeleidingsdiensten e.d. als zelfstandige aanbestedende diensten moeten worden aangemerkt, indien zij voor meer dan 50% worden gefinancierd door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (dan wel in combinatie met een andere aanbestedende dienst voor meer dan 50%). De Landsadvocaat stelt zich op het standpunt dat zowel openbare als bijzondere onderwijsinstellingen in een behoefte van algemeen belang voorzien.

Waarom

Het uitgangspunt is dat elke aanbieder in de hele EU een eerlijke kans heeft om een opdracht te verwerven. Als een stadsbestuur in Italië bijvoorbeeld een tunnel wil laten bouwen, mogen ze die opdracht niet onderhands aan een plaatselijke aannemer geven. De beginselen zijn:

- objectiviteit - elk bedrijf moet op de hoogte kunnen zijn van de te vergeven opdrachten.
- transparantie - de procedures en regels moeten vooraf duidelijk zijn
- non-discriminatie - er moeten objectieve selectiecriteria worden toegepast.

Wanneer

Opdrachten moeten volgens de aanbestedingsprocedures worden aanbesteed indien een vastgesteld drempelbedrag wordt overschreden. Hierbij worden gelijksoortige opdrachten bij elkaar opgeteld en is het “knippen” in opdrachten om daarmee onder het drempelbedrag te komen verboden.

Bij een eenmalige opdracht wordt voor de berekening van het drempelbedrag gekeken naar de waarde van de opdracht exclusief BTW. Bij verzekeringsdiensten/ bankdiensten wordt gekeken naar de te betalen premies, honoraria etc.

Voor opdrachten die over langere tijd plaatsvinden, is voor het bepalen van de contractwaarde het volgende voorgeschreven:

- voor opdrachten met een vaste looptijd geldt als contractwaarde:
  - de totale waarde voor de gehele looptijd als die maximaal twaalf maanden bedraagt dan wel
  - de totale waarde met inbegrip van de geraamde restwaarde wanneer de looptijd meer dan twaalf maanden bedraagt.
- voor opdrachten voor onbepaalde duur of waarvan de looptijd niet kan worden bepaald geldt als contractwaarde: het maandelijks te betalen bedrag vermenigvuldigd met 48 (maanden).

Voor opdrachten die met regelmaat of gedurende een bepaalde periode worden herhaald, is voor het bepalen van de contractwaarde het volgende voorgeschreven:

- bepaal de totale reële waarde van soortgelijke opdrachten die geplaatst zijn tijdens het voorafgaand boekjaar of tijdens de voorafgaande twaalf maanden; indien mogelijk gecorrigeerd op grond van verwachte wijzigingen in hoeveelheid of waarde gedurende de twaalf maanden volgende op de eerste opdracht, of
- bepaal de geraamde totale waarde van de opeenvolgende opdrachten over de twaalf (12) maanden volgende op de eerste levering, of als de opdracht langer duurt dan twaalf maanden, over de volledige looptijd van de opdracht.

Hoe

De Europese aanbesteding wordt gepubliceerd in het Publicatieblad van de EU. Op <http://ted.europa.eu/> zijn deze aanbestedingen uit het Publicatieblad van de EU online te raadplegen. De meeste Nederlandse overheden publiceren zowel hun nationale als hun Europese aanbestedingen op <http://www.aanbestedingskalender.nl>

Nieuws

Per 19 februari 2010 is de Wet Implementatie Rechtsbeschermingsrichtlijnen aanbesteden (de “WIRA”) in werking getreden. Op grond van deze wetgeving krijgen ondernemers de kans een overeenkomst door een rechter te laten vernietigen als zij menen ten onrechte te zijn gepasseerd. Deze wetgeving heeft mogelijk grote gevolgen in de praktijk.

Doelstelling van deze wetgeving is de doeltreffendheid van rechtsbescherming in aanbestedingszaken verder te verhogen. De WIRA bepaalt onder meer dat een aanbestedende dienst verplicht is aan elke inschrijver de relevante redenen voor de gunningbeslissing mede te delen. Vanaf het moment dat in voldoende mate aan deze verplichting is voldaan, gaat een periode van 15 kalenderdagen in waarbinnen een afgewezen inschrijver de gunningsbeslissing kan aanvechten bij de rechter.

In de praktijk worden deze regels vaak al nageleefd. Met de WIRA worden ook enkele nieuwe elementen ingebracht. Tot op heden gold dat een eenmaal gesloten overeenkomst rechtsgeldig was, ook ingeval deze overeenkomst in strijd met het aanbestedingsrecht tot stand was gekomen. De WIRA bepaalt dat een overeenkomst kan worden vernietigd, bijvoorbeeld als een opdracht ten onrechte niet vooraf is aangekondigd maar onderhands is gegund.

Wilt u meer weten, kijk dan op www.cfi.nl bij het onderwerp Aanbesteden.

Contact of werkbezoek

Voor vragen over Europees aanbesteden of het maken van een afspraak kunnen onderwijsinstellingen het voorlichtingsteam bereiken via het Ico.

Het team bestaat uit:

Sander Beek, senior accountmanager, 06-55380246,

sander.beek@ocwduo.nl

Herman Bunt, adviseur inkoop, 06-46111042,

herman.bunt@ocwduo.nl

Hanneke van Aken, projectondersteuner, 079 / 323 38 00,

hanneke.vanaken@ocwduo.nl